

Instanța de fond: judecătoria Bălți (sediul Central) (jud. S. Ghercavii) dosarul nr. 2rhc-37/18
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Albu, E. Bejenaru, A. Toderăș)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. Iu. Sîrcu, I. Druță, G. Stratulat)

ÎNCHEIERE

04 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând cererea de revizuire depusă de Compania de Asigurări “Asterra Grup” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată “Ri-Cargo MD” împotriva Companiei de Asigurări “Asterra Grup” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 14 februarie 2018, prin care recursul declarat de Compania de Asigurări “Asterra Grup” Societate pe Acțiuni, a fost considerat inadmisibil,

c o n s t a t ă :

La 16 iunie 2016, SRL „Ri-Cargo MD”, a depus cerere de chemare în judecată împotriva CA „Asterra Grup” SA, solicitând pronunțarea unei hotărâri privind încasarea despăgubirii de asigurare și cheltuielile de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la 10 ianuarie 2014, SRL „R.I.-Cargo-MD” a încheiat cu CA „Asterra Grup” SA (prin intermediul reprezentanței din mun. Bălți), contractul nr. 004/12-3RBL, privind asigurarea răspunderii transportatorilor și expeditorilor. Obiectul contractului de asigurare îl constituie interesele patrimoniale ale Asiguratului (SRL „R.I.-Cargo-MD”), legate de executarea obligațiilor conform contractului de transportare și

expediție a încărcăturilor, în baza cererii înaintate (p.2.1. din Contract).

Termenul contractului a fost stabilit conform p.4.2. din contract pentru 12 luni, începând cu 13 ianuarie 2014 până 12 ianuarie 2015.

În vederea încheierii contractului de asigurare menționat, CA „Asterra-Grup” SA a eliberat companiei „R.I.-Cargo-MD” SRL, poliță de asigurare a răspunderii transportatorilor auto și expeditorilor nr.004/14-3RBL. În corespundere cu această poliță de asigurare, unitățile de transport asigurate erau inclusiv și autocamionul XXXXX și remorca XXXXX. Suma asigurată, conform contractului, constituia 200 000 USD, limita de răspundere pentru fiecare caz asigurat - 60 000 USD, iar prima de asigurare – 1 380 USD.

Ulterior, în cadrul desfășurării activității, SRL „R.I.-Cargo-MD”, a executat comanda companiei din Federația Rusă „Торговый Дом „ТЕХНИКА” ООО, nr.13/10 din 13 octombrie 2014, privind transportarea, din or. Istanbul (Turcia) a mărfii în valoare totală de 62 390,08 dolari SUA, în adresa companiei „Торговый Дом „ТЕХНИКА” ООО, în orașul Moscova. În timpul executării acestei comenzi, la 26 octombrie 2014, pe auto-magistrala Vinița-Moghiliov, Podolski, în apropierea s. Korostivți (Ucraina), s-a produs un incendiu în legătură cu ce a fost deteriorată și semiremorca și o parte din marfa transportată în ea.

În urma accidentului produs, au fost întocmite acte de constatare a faptului de către organele abilitate din Ucraina și anume: Actul de incendiu; Comunicatul în adresa reclamantului referitor la incendiul produs; și altele, în urma cărora a fost constatat faptul nimicirii mărfii transportate în remorca XXXXX, și anume au fost distruse: 197 unități de hote de bucătăria de model Kamilla 500 Inox/Inox; 77 unități de hote de bucătărie de model Kamilla 600 Brown/Brown panel; 100 unități de hote de bucătărie de model Kamilla 450 Inox sensor; 96 unități de hote de bucătărie de model Luci 500 white push button; 104 unități de hote de bucătăria de model Luci 500 Inox push button; 101 unități de hote de bucătărie de model Luci 600 white push button; 70 unități de hote de bucătăria de model Kamilla slim 500 Inox/Inox; 84 unități de hote de bucătărie de model Slim60ix MB; 7 unități de hote de bucătăria de model Kamilla 600 Inox; 30 unități de hote de bucătărie de model Bella 500 Black push button; 20 unități de hote de bucătărie de model Bella 500 Brown push button; 20 unități de hote de bucătărie de model Bella 500 Inox push button; 33 unități de hote de bucătărie de model Bella 600 Brown push button; 21 unități de hote de bucătărie de model Bella 600 Inox push button.

Suma totală a mărfii deteriorate, cu cheltuielile aferente acesteia, constituie 47 393,10 dolari SUA, și această sumă a fost înaintată spre achitare reclamantei SRL „R.I.-Cargo-MD”, de către proprietarul mărfii transportate – „Торговый Дом „ТЕХНИКА” ООО (or. Moscova) (temei: art. 23 a Convenției relative la Contractul de transport internațional al mărfurilor pe șosele (C.M.R.) (19 mai 1956, Geneva).

Despre survenirea cazului asigurat, reclamantul SRL „R.I.-Cargo-MD” a comunicat CA „Asterra-Grup” SA, chiar la data producerii acestuia – 26

octombrie 2014, printr-o scrisoare oficială. Întregul set de documente, care confirmă producerea cazului asigurat, cauza, precum și mărimea acestuia, a fost transmis pârâtului pentru examinare la 12 martie 2015.

La 29 decembrie 2014 CA „Asterra Grup” SA a refuzat achitarea despăgubirii de asigurare. Drept motiv a indicat că, cauza incendiului a fost stabilită ca fiind frecarea anvelopelor de suprafață inferioară a caroseriei remorcii, din care motiv pârâtul concluzionează că remorca a fost exploatată fără pornirea compresorului care pune în funcțiune perna pneumatică de ridicare a caroseriei, și ca urmare a acestor „inacțiuni”, asiguratul SRL „R.I.-Cargo-MD”, a încălcat regulile de exploatare a mijloacelor de transport, sau a folosit mijloace tehnice defectate.

Drept consecință, CA „Asterra-Grup” SA face referire și la p.5.1.4; 5.1.5 al condițiilor de asigurare facultative a răspunderii civile a transportatorului, care prevăd că în astfel de circumstanțe Asiguratorul CA „Asterra-Grup” este scutită de achitarea despăgubirii de asigurare.

Consideră reclamantul că refuzul CA „Asterra-Grup” SRL privind achitarea despăgubirii de asigurare este unul neîntemeiat și legat nemijlocit de dorința pârâtei de a se eschiva de la îndeplinirea obligațiilor sale contractuale.

Astfel, din aceste considerente, la 10 ianuarie 2014 reclamanta (transportator) a încheiat cu pârîta contractul de asigurare nr.004/12-3RBL, pentru posibilele daune cauzate proprietarului mărfii în timpul transportării ei.

Drept urmare, reclamantei i s-a eliberat: polița de asigurare nr.004/14-3RBL, din 13 ianuarie 2014 și Anexa nr.1, la contractul din 13 ianuarie 2014. Printre altele menționează că, condițiile de asigurare, la care face referire pârîta în scrisoarea sa din 04 mai 2015 și care sunt indicate că au fost aduse la cunoștință și eliberate reclamantei, în fapt nu au fost puse la dispoziția reclamantei. Acest fapt se confirmă atât prin declarațiile reclamantei, cât și prin lipsa unor mențiuni despre ele în conținutul contractului de asigurări din 10 ianuarie 2014.

Mai indică că, potrivit pct. 4.1 al contractului, răspunderea asiguratorului începe din momentul în care Asiguratul a preluat încărcătura pentru transportare și expediere și continuă până la momentul livrării acesteia destinatarului împuternicit.

Asiguratorul poartă răspundere numai pentru mijloacele de transport indicate în contractul de asigurare încheiat și polița de asigurare eliberată de acesta.

Astfel, cu referire la caz, aceste mijloace de transport sunt: autocamionul XXXXX și remorca XXXXX.

Reține reclamantul că unul din cele două riscuri asigurate de SRL „R.I.-Cargo-MD”, conform poliței CMR cu nr.004/14-3RBL, a și fost - pierderea și/sau deteriorarea încărcăturii preluate spre transportare, pentru care SRL „R.I.-Cargo-MD” a așteptat despăgubiri.

Or, invocarea de către CA „Asterra-Grup” SRL a faptului „încălțării regulilor de exploatare a mijloacelor de transport de către reclamantă sau

lucrătorii acestuia, sau folosirea mijlocului de transport defectat tehnic” este un fapt iresponsabil din partea pârâtei, nu suportă nici o critică și de fapt poartă un caracter declarativ, nesigur în cele invocate, lăsând ca cauza concretă de refuz să fie aleasă de reclamantă (ce e un nonsens), cu scop de justificare a refuzului, eschivându-se astfel de la îndeplinirea obligației prevăzute de art. 1315 alin. (1) lit. b) din Cod Civil și p.8.10 al contractului de asigurare.

Cere SRL „R.I.-Cargo-MD” încasarea din contul CA „Asterra Grup” SA în beneficul său a despăgubirii de asigurare în sumă de 47 393,10 dolari SUA și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Bălți din 24 martie 2017, cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „R.I.-Cargo-MD” împotriva CA „Asterra Grup” SA, privind încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată a fost respinsă ca neîntemeiată. (f.d. 128, 132-139, vol. I).

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a concluzionat că cerințele invocate în cererea de chemare în judecată nu se încadrează în prevederile legii iar reclamantul nu a prezentat probe concludente și pertinente care să pună la bază admiterea cererii de chemare în judecată .

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 07 aprilie 2017, SRL „R.I.-Cargo-MD”, prin intermediul avocatului Janu Anatolie a contestat-o cu apel, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea apelului a indicat că prima instanță la adoptarea hotărîrii nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, iar concluziile expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, fiind încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2017, a fost admis apelul declarat de SRL „R.I.-Cargo-MD”, prin intermediul avocatului Janu Anatolie, casată hotărârea Judecătoria Bălți din 24 martie 2017 și pronunțată o nouă hotărâre prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „R.I.-Cargo-MD” împotriva CA „Asterra Grup” SA în beneficul său a despăgubirii de asigurare în sumă de 47 393,10 dolari SUA și cheltuielile de judecată, s-a încasat din contul CA „Asterra Grup” SA în beneficiul SRL „R.I.-Cargo-MD” despăgubirea de asigurare în sumă de 47 393,10 USD, în lei moldovenești la cursul valutar al BNM, la data executării și suma de 34 640,40 lei cu titlu de taxă de stat (f.d. 197, 198-217, vol. I).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță nu a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și incorect a aplicat normele de drept material și procedural, în consecință adoptând o hotărâre neîntemeiată.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 14 noiembrie 2017, CA “Asterra Grup” SA, a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea

deciziei Curții de Apel Bălți din 07 noiembrie 2017 și menținerea hotărârii Judecătorei Bălți din 24 martie 2017.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 14 februarie 2018, recursul declarat de CA “Asterra Grup” SA, a fost considerat inadmisibil.

La 28 februarie 2018, CA “Asterra Grup” SA, a depus cerere de revizuire împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 14 februarie 2018, prin care solicită admiterea cererii de revizuire, casarea încheierii contestate și reexaminarea cauzei.

În motivarea cererii de revizuire a invocat prevederile art. 449 lit. b) și c) CPC, în conformitate cu care revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii și că, instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Astfel, în susținerea cererii de revizuire CA “Asterra Grup” SA a invocat că instanța de recurs la examinarea recursului nu a analizat în detaliu materialele cauzei și nu a dat aprecierea cuvenită faptului că, urma a fi atras în proces în calitate de intervenient accesoriu, șoferul care conducea camionul de model MAN cu remorca de model XXXXX și să se expună asupra circumstanțelor esențiale ale cauzei, în vederea elucidării aspectelor ce țin de declanșarea incendiului, având în vedere că cauza incendiului este rezultatul suprapunerii suprafeței caroseriei remorcii cu anvelopele.

Totodată, susține că instanța de recurs nu a ținut cont de faptul, că instanța de apel la emiterea deciziei contestate și-a întemeiat soluția pe actul de expertiză nr. 088-01-00029 din 11 august 2015 (care nu a fost tradus în limba de stat), efectuat de către Camera de Comerț și Industrie a Federației Ruse, or. Podolisk, potrivit căruia prejudiciul a fost stabilit în mărime de 47 393, 10 dolari SUA, însă, nu a reținut că reprezentantul CA “Asterra Grup” SA nu a participat la efectuarea expertizei, fiind în imposibilitate de a constata legătura de cauzalitate între producerea incendiului și quantumul nemijlocit al prejudiciului material pretins cauzat.

A mai indicat că, instanța de apel în adoptarea raționamentului final și-a fundamentat concluzia în baza unui suport probator, care nu relevă cu certitudine dacă există sau nu raport de cauzalitate între acțiunile/inacțiunile prestatorului de servicii și/sau șoferului și deteriorările produse la marfa incendiată.

În conformitate cu art. 452 alin. (1), (1¹) și (3) CPC, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată.

Dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire

consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea cererii de revizuire.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire depusă de CA “Asterra Grup” SA, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele motive.

În conformitate cu art. 448 alin. (1) și (2) CPC, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri sau încheieri rămase irevocabilă prin neatacare se soluționează de instanța care s-a pronunțat asupra fondului. Cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

Conform prevederilor art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Temeiurile pentru revizuirea hotărârilor judecătorești irevocabile de către legislator sunt specificate exhaustiv în art. 449 CPC.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În motivarea cererii de revizuire, revizuentul CA “Asterra Grup” SA, a invocat prevederile art. 449 lit. b) CPC, potrivit căruia revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Din sensul acestei norme de drept rezultă că circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii nu erau cunoscute revizuentului anterior, dar existau la momentul pronunțării hotărârii și au fost descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă, iar revizuentul trebuie să dovedească că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Contrar normelor de drept citate, CA “Asterra Grup” SA nu a indicat în cererea de revizuire circumstanțe sau fapte esențiale, care nu i-au fost cunoscute, dar existau la momentul pronunțării hotărârii și au fost descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă și nu a prezentat careva probe în acest sens.

Or, pentru admiterea cererii de revizuire, nu este suficientă doar invocarea conținutului art. 449 CPC dar, mai este necesar să se și probeze acest fapt, prin prezentarea unor probe concludente și pertinente care să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile și să fie descoperite după ce hotărârea

judecătorească devine irevocabilă.

Totodată, ca condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele să fi existat obiectiv până la data pronunțării hotărârii, ele urmând a fi diferențiate de faptele noi, apărute după pronunțarea hotărârii.

Așadar, ținând cont de faptul că temeiul revizuirii nu a fost confirmat, cererea de revizuire depusă de CA “Asterra Grup” SA nu se încadrează în prevederile art. 449 lit. b) CPC și urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, soluție ce nu va admite încălcarea principiului siguranței raporturilor juridice, care este unul din elementele fundamentale ale supremației dreptului.

În afară de aceasta, revizuirea este o cale extraordinară de atac, de retractare a unei hotărâri judecătorești irevocabile care se declanșează la cererea persoanei interesate, dacă este prezent motivul conținut în lege ca temei, aceasta reprezentând, de fapt, solicitarea desființării hotărârii indicate și pronunțarea altei hotărâri, diferite de prima.

O cerere care nu conține nici unul din aceste temeiuri nu poate fi admisă, deoarece este inadmisibilă încercarea de rediscutare a unei hotărâri irevocabile.

Or, admiterea arbitrară a cererii de revizuire va duce în mod inevitabil la o nouă condamnare a Republicii Moldova de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului (cauza Pîrnău și alții vs. Moldova din 31 ianuarie 2012).

Nu sunt relevante nici argumentele CA “Asterra Grup” SA invocate în cererea sa de revizuire în temeiul art. 449 lit. c) CPC, pe motiv că urma a fi atras în proces în calitate de intervenient accesoriu, șoferul camionului, în cazul în care norma enunțată expres prevede ca temei de revizuire emiterea unei hotărâri cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces. Or, la caz, CA “Asterra Grup” SA în proces a avut calitatea de pârât și a participat la examinarea cauzei.

În conformitate cu art. 67 alin. (3) CPC, intervenientul accesoriu poate fi introdus în proces și la cererea uneia dintre părți sau din oficiul instanței.

Așadar, CA “Asterra Grup” SA nu a fost lipsită de posibilitatea de a înainta cerere de atragere în proces a șoferului care conducea camionul de model MAN cu remorca de model XXXXX, pe parcursul examinării pricinii în prima instanță sau în instanța de apel.

Pe parcursul examinării pricinii instanțele judecătorești au acordat posibilitatea de a înainta cereri și demersuri.

CA “Asterra Grup” SA nu a înaintat cerere de atragere în proces a șoferului care conducea camionul la examinarea pricinii în prima instanță sau în instanța de apel.

Prin urmare, raționamentele invocate se consideră declarative.

Vis-a-vis de celelalte argumente invocate de revizuentul CA “Asterra Grup” SA, Colegiul reține că în esență acestea repun în discuție fapte și împrejurări care au fost examinate și analizate minuțios de instanțele ierarhic inferioare.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că argumentele

invocate de CA “Asterra Grup” SA nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 449 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Compania de Asigurări “Asterra Grup” Societate pe Acțiuni, împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 14 februarie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată “Ri-Cargo MD” împotriva Companiei de Asigurări “Asterra Grup” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecători

Iulia Sîrcu

Ion Druță

Galina Stratulat